

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4156,Konferencja-naukowa-Ideologia-i-propaganda-wobec-architektonicznego-wizerunku-mi.html>
06.04.2026, 00:13

Konferencja naukowa „Ideologia i propaganda wobec architektonicznego wizerunku miast Polski Ludowej” - Szczecin, 18-20 maja 2010

10.07.2009

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie - we współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich Oddział w Szczecinie oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego - zorganizował ogólnopolską konferencję naukową Ideologia i propaganda wobec architektonicznego wizerunku miast Polski Ludowej - Szczecin, 18-20 maja 2010 r.

Miejsce obrad:

Szczecin, Polskie Radio Szczecin, Studio S-1 im. Jana Szyrockiego, al. Wojska Polskiego 73

WTOREK, 18 MAJA 2010 r.

11.30 Otwarcie konferencji

Panel I

- 12:00 Tomasz Burdzik (student Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach)
Propaganda jako narzędzie kreacji „prawdziwej prawdy”
- 12:15 Piotr Kibort (Muzeum Narodowe w Warszawie)
Ideologia i estetyka w urbanistyce i architekturze okresu odbudowy Polski w latach 1945-1949. Projekty - realizacje - propaganda
- 12:30 dr Elżbieta Kal (Instytut Historii Akademii Pomorskiej w Słupsku)
„Aby lud wszedł do śródmieścia...”. Ludowość i inne paradoksy metody realizmu socjalistycznego w architekturze
- 12:45 dr Jakub Sadowski (Instytut Historii Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie/Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego)
Dlaczego „cały naród” musiał budować „swoją stolicę”? Semiotyczna analiza dogmatu propagandowego
- 13:00 Radosław Miłoch, Tomasz Szafron (Oddziałowe Biuro Lustracyjne Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach)
Komitet Wojewódzki Społecznego Funduszu Odbudowy Stolicy w Katowicach
- 13:15 Szczepan Świątek (Archiwum Państwowe w Krakowie)
Architektura i urbanizacja w zespołach akt komitetów PZPR w Krakowie (1949-1989)

Dyskusja 13:30-14:00

Przerwa 14:00-14:15

Panel II

- 14:15 dr Grzegorz Ciechanowski, Jakub Ciechanowski (Katedra Badań nad Konfliktami i Pokojem/Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego)

Poniemieckie kompleksy koszarowe w Szczecinie

- 14:30 Jan Kwiatkowski (student Instytutu Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Dziedzictwo III Rzeszy w PRL-u. Adaptacja dokonanych w czasie okupacji nazistowskiej przekształceń obszarów zielonych i przestrzeni miejskiej w okresie Polski Ludowej (na przykładzie budynku poznańskiej Nowej Synagogi oraz terenów rekreacyjnych przy jeziorze Rusałka w Poznaniu)

- 14:45 Mateusz Otta (Studenckie Koło Naukowe Historyków Instytutu Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Polityka i ideologia w budownictwie kościelnym i architekturze sakralnej lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX w. na przykładzie Poznania

- 15:00 Monika Matras (studentka Instytutu Historii Uniwersytetu Wrocławskiego)

Stosunek mieszkańców i władz Wrocławia do odbudowy zniszczonych świątyń gotyckich

- 15:15 Marcin Musiał (student Instytutu Historii Uniwersytetu Wrocławskiego)

„Życzliwa neutralność”, czyli o miejscu baroku w powojennym krajobrazie urbanistycznym Wrocławia na przykładzie wybranych barokowych kompleksów klasztornych

Dyskusja 15:30-16:00

Przerwa 16:00-16:15

Panel III

- 16:15 dr Anna Weronika Brzezińska (Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

„Ten kościół był niemiecki”. Stosunek do miejsc pamięci po II wojnie światowej na terenie Żuław w narracjach pierwszych osadników

- 16:30 dr hab. prof. UMK Andrzej Majdowski (Instytut Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu)

Przedsoborowa architektura sakralna w Polsce. Nurty i odmiany z lat 1945-1965

- 16:45 dr Iwona Jastrzębska-Puzowska (Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy)

Nie tylko modernizm... Polska architektura sakralna od Soboru Watykańskiego II do „Solidarności” (1965-1980). Analiza stylistyczno-kompozycyjna

- 17:00 dr hab. prof. UŁ Iwona Jażdżewska (Instytut Geografii Miast i Turyzmu Wydziału Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego)

Obiekty sakralne Łodzi w latach 1945-1989

- 17:15 Sebastian Zaborowski (Instytut Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego)

Archikolegiata łączycza w Tumie - świątynia czy muzeum historii początków Polski?

Dyskusja 17:30-18:00

ŚRODA, 19 MAJA 2010 r.

Panel IV

- 10:00 Agnieszka Dębska (Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków Urzędu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego)

Odbudowa Starego Miasta w Gorzowie Wielkopolskim

- 10:15 Piotr Furmanek (Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej)

Urbanistyka Starego Miasta Słupska po II wojnie światowej

- 10:30 Kamila Kłudkiewicz (Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Pyrzyce - miasteczko po wojnie. Odbudowa i rewaloryzacja zespołu miejskiego

- 10:45 Błażej Bubnowicz (Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu/Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej w Kamieniu Pomorskim)

Małe miasto w odbudowie. Kamień Pomorski po 1945 r.

- 11:00 Karolina Bittner (Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Kołobrzeg - portret miasta na łamach tygodnika „Za wolność i lud”

Dyskusja 11:15-11:45

Przerwa 11:45-12:00

Panel V

- 12:00 Alina Długosz (studentka Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego)

Rzeszów socrealistyczny - architektura i urbanistyka miasta w latach pięćdziesiątych XX w.

- 12:15 dr inż. arch. Małgorzata Zajac (Wrocław)

Socrealistyczna architektura Wrocławia - wybrane przykłady

- 12:30 dr Aleksandra Sumorok (Międzywydziałowy Zakład Teorii i Historii Sztuki Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi)

Miasto idealne? Miasto funkcjonalne? Łódzki socrealizm: wizje i realizacje

- 12:45 Natalia Korzeniowska, Paulina Zacharek (Katedra Historii Sztuki Uniwersytetu Łódzkiego)

Socrealistyczne dziedzictwo Rynku Starego Miasta w Łodzi

- 13:00 dr Robert Wróbel (Katedra Historii Sztuki Uniwersytetu Łódzkiego)

„Najbrzydszy budynek, jaki widziałem”. Centrala Tekstylna i wizje nowoczesnej Łodzi

- 13:15 Krzysztof Mordyński (Muzeum Niepodległości w Warszawie)

Marszałkowska Dzielnica Mieszkaniowa i jej „wychowawcza rola”: ideologia - budowa - propaganda sukcesu

- 13:30 Andrzej Skalimowski (Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie)

Dom Partii. Siedziba Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

- 13:45 Aleksandra Stępień (studentka Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego/Koło Popularyzatorów Architektury Stolicy PASaż)

Budując nową tożsamość miasta - problematyka pamięci i nowoczesności w kształtowaniu Mariensztatu i Trasy W-Z

Dyskusja 14:00-14:30

Przerwa 14:30-15:00

Panel VI

- 15:00 dr inż. arch. Hanna Hrehorowicz-Gaber (Instytut Projektowania Miast i Regionów Politechniki Krakowskiej)

W obronie socjalistycznego blokowiska. O żywym kulcie bloku mieszkalnego

- 15:15 dr inż. arch. Anita Orchowska (Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej)

Przestrzeń miasta - między blokowiskiem a współczesnym osiedlem mieszkaniowym

- 15:30 Weronika Olejniczak-Szukała (Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Obraz polskiego budownictwa mieszkaniowego w latach osiemdziesiątych w polskiej prasie młodzieżowej

- 15:45 dr Michał Pszczołkowski (Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Zjawisko kampusu akademickiego w architekturze PRL
- 16:00 Joanna Piotrowska (Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Olsztynie)
Zespół Powszechnego Domu Towarowego „Dukat” w Olsztynie – nowoczesny element w śródmiejskiej architekturze historycznej
- 16:15 dr Marek Czapelski (Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego)
„Mistery” – propaganda nowoczesnej architektury w konkursach prasowych doby PRL
- 16:30 dr inż. arch. Piotr Marciniak (Wydział Architektury Politechniki Poznańskiej)
Ideologia modernizacji na przykładzie przebudowy śródmieścia Poznania
- 16:45 prof. dr hab. Krzysztof Stefański (Katedra Historii Sztuki Uniwersytetu Łódzkiego)
„Złota epoka” Gierka i budowanie nowej, socjalistycznej Łodzi
- 17:00 Edyta Krężolek (Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięi Narodowej w Krakowie – Delegatura w Kielcach)
Fabryka tworzy miasto. Świdnik – miejsca i ludzie

Dyskusja 17:15–17:45

CZWARTEK, 20 MAJA 2010 r.

Panel VII

- 10:00 dr hab. prof. UWr Jakub Tyszkiewicz (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego)
Propagandowy wymiar tzw. odzysku cegły we Wrocławiu w latach 1949–1955
- 10:15 dr hab. prof. UWr Elżbieta Kaszuba (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego)
Wrocław w okresie Polski Ludowej – źródła materialnej degradacji historycznego dziedzictwa miasta
- 10:30 Marta Małgorzata Rudnicka (Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej)
Elementy miejskiego krajobrazu Wrocławia jako urzeczywistnienie ideologii i propagandowych strategii Polski Ludowej
- 10:45 Gabriela Sadowska (Instytut Kulturoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego/Muzeum Architektury we Wrocławiu)
Ślady przeszłości. Ideologizacja przestrzeni kulturowej miasta na przykładzie Wrocławia w latach 1945–1989
- 11:00 Krzysztof Ziental (Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego)
Młody Wrocław – akademicki Wrocław. Wrocławska propaganda młodości a nowoczesna dzielnica naukowa projektu Krystyny i Mariana Barskich
- 11:15 dr Paweł Kubicki (Instytut Europeistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego)
Poniemieckie dziedzictwo Wrocławia jako wartość
- 11:30 dr hab. prof. UWr Jan Kęsik (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego)
Zmiany w przestrzeni miejskiej w pierwszych latach po II wojnie światowej (na przykładzie trzech śląskich miasteczek: Namysłowa, Pieszyc i Świebodzic)

Dyskusja 11:45–12:15

Przerwa 12:15–12:30

Panel VIII

- 12:30 Rafał Nadolny (Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie)
Odbudowa ulicy Chmielnej w Warszawie
- 12:45 Małgorzata Popiołek (Studenckie Koło Naukowe Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego)
Geneza koncepcji odbudowy ulicy Nowy Świat w Warszawie po II wojnie światowej
- 13:00 Ewa Perlińska (Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego)
Lech Niemojewski wobec dzieła odbudowy stolicy
- 13:15 Janina Hera-Asłanowicz (Warszawa)
Odbudowa mostów. Szczecin w latach 1946-1950 we wspomnieniach inż. Edmunda Hery (1901-1992)
- 13:30 Jerzy Grzelak (Muzeum Narodowe w Szczecinie)
Wizja szaty ideologicznej miasta w koncepcji urbanistyki socjalistycznej na przykładzie nazw ulic i placów Szczecina w okresie 1945-1990
- 13:45 Paweł Knap (Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie)
Czerwona gwiazda nad miastem. Pomnik Wdzięczności dla Armii Radzieckiej w Szczecinie

Dyskusja 14:00-14:30

Przerwa 14:30-15:00

Panel IX

- 15:00 Anna Wojciechowska-Żurek (studentka Instytutu Historii Sztuki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II)
Jak rzeźbą przebić niebo... Niechciane pomniki. Problem nazwy, inskrypcji, idei
- 15:15 dr Kazimierz S. Ożóg (Instytut Humanistyczny Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Głogowie/Instytut Sztuki Uniwersytetu Opolskiego)
„Nie jesteśmy tu od wczoraj”. Propaganda w powojennych pomnikach Głogowa, Polkowic i Lubina
- 15:30 Joanna Jakutowicz (Wydział Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu)
Polityka, pamięć, przestrzeń. Pomniki, tablice pamiątkowe i substancja zabytkowa na Warmii i Mazurach
- 15:45 Przybyrad Paszyn, Krzysztof Rataj (Studenckie Koło Naukowe Historyków Instytutu Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Pomnik Walki i Męczeństwa Ziemi Bydgoskiej. Między propagandą a pamięcią
- 16:00 Andrzej Bierca (Muzeum w Stargardzie)
Formy i przykłady propagandowego wykorzystania miejsc upamiętnień poległych żołnierzy Armii Czerwonej zlokalizowanych na terenie Stargardu

Dyskusja 16:15-16:45

Zakończenie konferencji 16:45-17:00

Ideologia i propaganda wobec architektonicznego wizerunku miast Polski Ludowej

Konferencja naukowa – Szczecin, 18–20 maja 2010 r.

Miejsce obrad:
Studio koncertowe S-1 im. Jana Szyrockiego
Polskie Radio Szczecin, al. Wojska Polskiego 73

Organizator:

Współpraca:

Urząd Marszałkowski
Województwa Zachodniopomorskiego

Foto: Zdzisław Wysocki